

Āķis lūpā

9.X Lienas Šmukstes iestudētajai V.Švābes izrādei Prezidentes pirmizrāde Jaunajā Rīgas teātrī

Oktobra otrajā nedēļā Jaunajā Rīgas teātrī pirmizrādi piedzīvos aktrises un nu jau diplomētas režisores Lienas Šmukstes pirmais darbs profesionālā teātrī - Venera Švābe Prezidentes. Izrāde, kas tapusi kā diplomdarbs Latvijas Kultūras akadēmiju beidzot, esot stāsts

par nepiepildītiem sapņiem. Vecējošu kafijas tantiņu lomās - Ģirts Krūmiņš, Andis Strods un Ivars Krasts.

"Estētiski - gan scenogrāfijā un kostīmos, gan spēles stilā - izrāde ir lugas valodas pretstats. Veidojas kontrasts, kas man šajā izrādē šķiet svarīgākais - ja arī teksti brīžiem ir skarbi, lai vizuālais netrascinātu," par izrādi stāsta L.Šmukste. Būtisks esot arī atsvešinājums. "Centāties panākt tādu kā televizora efektu. Mājās cilvēki daudz skatās filmas, un nevienam neliekas, ka tas, ko rāda, ir pretīgi vai šausmīgi. Nu asinis pašķīda, traki ir, bet tas taču televizors. Ja teātrī runā par atejām, tas pēkšņi cilvēkiem liekas nebaudāmi. Es gribēju, lai skatītājs uzreiz saprot spēles noteikumus - te ir zāle, tur - aktieri." Kopumā Latvijas publika esot atvērta, un kaut izrāde vislabāk patiks melnā humora cienītājiem, ko savu tajā atradīs arī tie, kam šis žanrs nav tuvs. "Tēmas, par ko runā šīs trīs kundzītes, ir aktuālas katrā ģimenē - kam nu dzīve bijusi laimīga, kam nelaimīga, kāda varbūt nesaprot, kurā brīdī pieļāvusi kļūdu bērnu audzināšanā... Un cilvēks būvē sev paralēlu dzīvi - sapni, kā gribētos, lai būtu." Kas notiek tad, kad šāds sapnis uzbūvēts, to izrādes veidotāji esot sarunājuši iepriekš nestāstīt - lai nelaupītu skatītājiem skatīšanās prieku.

Lielāko paldies L.Šmukste esot parādā kolēģiem, kas piekrita kopā strādāt. Lugu viņai esot iedevis Alvis Hermanis: "Teica, ka mēs varbūt trīs meitenes kopā varam uztaisīt izrādi - es, Jana (Čivžele - Z.R.) un Iveta (Pole - Z.R.) varētu spēlēt kundzītes. Ņemāties pa teātra pagrabu un sapratām, ka neiet. Bet man šī luga iekrita prātā, jo es vizuāli redzēju, kā tas varētu būt. Pienāca Alvis, prasa, kā jums iet, un es saku - ar meitenēm neiet, bet ar puisiem..." Puiši, kas sarunāti, esot ļoti palīdzējuši - gan nākuši pretī, gan iedrošinājuši. "Aktieri pie Alvja, Māras ir pieraduši strādāt, nāk ar savām idejām. Es domāju, ka tā ir atslēdzīņa tam, kāda ir izrāde. Tas bija liels kopdarbs. Un liels paldies par atbalstu. Es viņiem piedāvāju piedalīties un teicu - neko neesmu taisījusi, nezinu, kā būs. Un Ģirts (Krūmiņš - Z.R.) man teica - nomierinies, mēs visi kopā visu paveiksim."

Prezidentes ir vienlaikus arī scenogrāfa Reiņa Suhanova diplomdarbs, kuram esot "ļoti labs redzējums". "Laikam jau ir ļoti svarīgi, kādu komandu salasi sev apkārt. Piemēram, Līga Šulce, kas šuva mums polsterus, kopā ar Reini Suhanovu tik ticamus karkasus izveidojusi! Lai izveidotu sievišķīgas aprises, jo, piemēram, Ivaram Krastam, diezgan slaidam, jaunam cilvēkam, spēlēt vecu sievieti ar savu ķermeni, ir diezgan grūti. Tur neviena gūža, ne tur kāda krunciņa..."

Šobrīd režisore grib iestudēt bērnu izrādi (materiāls gan vēl jāsameklē). "Bet nesaki ne pieci, ka arī kādu pieaugušo cilvēku izrādi. Āķis lūpā ir."u